

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 11249/2556

ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (มหาชน) โจทก์ นายศิริระ งานทวี กับพวกจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 90/60, ป.พ.พ. มาตรา 150, ป.พ.พ. มาตรา 698

ย่อ / หลักกฎหมาย

คำสั่งของศาลที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูฟูกิจการย่อมมีผลเฉพาะตัวลูกหนี้เท่านั้นที่จะหลุดพ้นจากหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้วมาผูกพันตามหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนฟื้นฟูฟูกิจการ ส่วนบุคคลภายนอกซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ อันได้แก่ บุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้ำประกัน หรือผู้อยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้ำประกันของลูกหนี้ นั้น คำสั่งของศาลที่เห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูฟูกิจการไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบบุคคลเหล่านั้นที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ความรับผิดชอบของบุคคลดังกล่าวจะต้องรับผิดชอบอีกเช่นไรต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังนั้น การที่แผนฟื้นฟูฟูกิจการกำหนดให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบไปเสียทีเดียวย่อมขัดต่อ พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อตกลงตามที่กำหนดตามแผนดังกล่าวจึงตกเป็นโมฆะตาม ป.พ.พ. มาตรา 150 แม้โจทก์จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวน แต่ก็เป็นที่ยื่นคำขอรับชำระหนี้ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนฟื้นฟูฟูกิจการ ทำให้โจทก์ได้รับการชำระหนี้จากลูกหนี้รายละบางส่วนและจะเรียกร้องหนี้ส่วนที่เหลือจากลูกหนี้รายอื่นไม่ได้ แต่ในส่วนจำเลยทั้งสองผู้ค้ำประกันก็ยังคงต้องรับผิดชอบชำระหนี้ส่วนที่ยังไม่ระงับทั้งหมดอยู่ โจทก์จึงฟ้องจำเลยทั้งสองได้ ไม่ถือเป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยทั้งสองชำระเงิน 15,445,354.31 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงิน 11,979,741.05 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยทั้งสองขอให้ยกฟ้อง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้อง ให้โจทก์ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลยทั้งสอง โดยกำหนดค่าทนายความให้ 10,000 บาท โจทก์อุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศ วินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้รับฟังเป็นยุติว่า จำเลยทั้งสองทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้เบิกเงินเกินบัญชี หนี้เงินกู้ หนี้เกี่ยวกับเลตเตอร์ออฟเครดิต ทรัสต์รีซีท และหนี้อื่น ๆ ของบริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) ไว้ต่อโจทก์ และบริษัทเป็นหนี้โจทก์ตามสัญญาเลตเตอร์ออฟเครดิตและทรัสต์รีซีท นอกจากนี้บริษัทยังมีหนี้อื่นและมีเจ้าหนี้รายอื่นอีกหลายราย ต่อมาบริษัทได้ทำสัญญาปรับปรุงโครงสร้างหนี้กับโจทก์และเจ้าหนี้รายอื่นที่เป็นสถาบันการเงินรวม 15 ราย แต่ยังชำระหนี้แก่โจทก์ไม่ครบถ้วน ยังมีหนี้ค้างชำระคิดถึงวันฟ้องคดีนี้เป็นต้นเงิน 11,979,741.05 บาท และดอกเบี้ย 3,465,613.26 บาท รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 15,445,354.31 บาท และบริษัทยื่นคำร้องขอฟื้นฟูฟูกิจการต่อศาลล้มละลายกลาง ซึ่งในที่สุดศาลมีคำสั่งให้ฟื้นฟูฟูกิจการของบริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) แล้วตามคดีหมายเลขแดงที่ 970/2546 ของศาลล้มละลายกลาง โดยตามแผนฟื้นฟูฟูกิจการมีข้อความเป็นการผ่อนผันให้ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบได้ และในระหว่างที่บริษัทยังปฏิบัติตามแผน เจ้าหนี้จะไม่บังคับชำระหนี้จาก

ผู้ค้าประกัน ซึ่งก็ปรากฏว่าบริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) ได้ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ตามแผน ฟ้นฟูกิจการโดยมิได้ผิคนัดแต่อย่างใด มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์เพียงประการเดียว ว่า การที่โจทก์ฟ้องจำเลยทั้งสองในฐานะผู้ค้าประกันการชำระหนี้ของบริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) ต่อโจทก์ ทั้งที่โจทก์ยังคงได้รับชำระหนี้จากบริษัทตามแผนฟ้นฟูกิจการ มาโดยตลอด เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตหรือไม่ เห็นว่า ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า "แผนซึ่งศาลมีคำสั่งเห็นชอบแล้ว ผู้กมดเจ้าหนี้ซึ่งอาจขอรับ ชำระหนี้ในการฟ้นฟูกิจการได้และเจ้าหนี้ซึ่งมีสิทธิได้รับชำระหนี้ในการฟ้นฟูกิจการ ทั้งนี้ตาม มาตรา 90/27" และในวรรคสอง บัญญัติว่า "คำสั่งของศาลซึ่งเห็นชอบด้วยแผนไม่มีผล เปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบของบุคคลซึ่งเป็นหุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือ ผู้ค้าประกัน หรืออยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้าประกันของลูกหนี้ในหนี้ที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่ง เห็นชอบด้วยแผน และไม่มีผลให้บุคคลเช่นนั้นต้องรับผิดชอบในหนี้ที่ก่อขึ้นตามแผนตั้งแต่วัน ดังกล่าว เว้นแต่บุคคลเช่นนั้นจะยินยอมโดยมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย" ดังนั้น คำสั่งของศาลที่ เห็นชอบด้วยแผนนั้น ย่อมมีผลเฉพาะตัวลูกหนี้ในคดีฟ้นฟูกิจการเท่านั้นที่จะหลุดพ้นจากหนี้ที่มีอยู่ ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนแล้วมาผูกพันตามหนี้ที่กำหนดไว้ในแผนฟ้นฟูกิจการ ส่วน บุคคลภายนอกซึ่งต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้ตามมาตรา 90/60 วรรคสอง อันได้แก่ บุคคลซึ่งเป็น หุ้นส่วนกับลูกหนี้ หรือผู้รับผิดชอบร่วมกับลูกหนี้ หรือผู้ค้าประกันหรือผู้อยู่ในลักษณะอย่างผู้ค้าประกัน ของลูกหนี้ นั้น คำสั่งของศาลที่เห็นชอบด้วยแผนฟ้นฟูกิจการไม่มีผลเปลี่ยนแปลงความรับผิดชอบ บุคคลเหล่านั้นที่มีอยู่ก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผน ความรับผิดชอบของบุคคลดังกล่าวจะต้อง รับผิดชอบอีกเช่นไร ต้องเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่ง ดังนั้น จำเลย ทั้งสองในฐานะผู้ค้าประกันบริษัทจะหลุดพ้นจากความรับผิดชอบก็ต่อเมื่อนั้นนั้นได้ระงับสิ้นไปตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 698 ซึ่งหากโจทก์ได้รับชำระหนี้จากบริษัทลูกหนี้ ดังกล่าวเพียงบางส่วน หนี้ส่วนของจำเลยทั้งสองผู้ค้าประกันก็ย่อมระงับเพียงบางส่วนเท่านั้น ส่วน กรณีที่แผนฟ้นฟูกิจการกำหนดให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบเสียทีเดียวนั้น เป็นการขัดต่อ พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 90/60 วรรคสอง อันเป็นกฎหมายที่เกี่ยวกับ ความสงบเรียบร้อยของประชาชน ข้อตกลงตามที่กำหนดตามแผนดังกล่าว จึงตกเป็นโมฆะตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 150 ดังนั้น จำเลยทั้งสองจึงไม่หลุดพ้นจากหนี้ที่ต้อง รับผิดชอบต่อโจทก์และโจทก์ย่อมมีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งสองผู้ค้าประกันบริษัทได้ ซึ่ง ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางก็ได้วินิจฉัยข้อกฎหมายนี้ไว้เช่นเดียวกัน นี้แล้ว นอกจากนี้ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางยังวินิจฉัยด้วยว่า ใน ส่วนกรณีที่ตามแผนฟ้นฟูกิจการบริษัทลูกหนี้ข้อ 2.4 ระบุว่า ในระหว่างที่บริษัทลูกหนี้สามารถ ดำเนินการตามแผนนี้เจ้าหนี้จะไม่บังคับชำระหนี้จากผู้ค้าประกันตามสัญญา ก็มีลักษณะเพียง การขอร้องเจ้าหนี้ มิได้มีสภาพบังคับ สิทธิของโจทก์ผู้เป็นเจ้าหนี้ที่มีอยู่ต่อจำเลยทั้งสองผู้ค้าประกัน ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของบุคคลในทางแพ่งมิได้ถูกจำกัดด้วยข้อกำหนดในแผนดังกล่าว แต่อย่างไร แต่ที่ศาลดังกล่าววินิจฉัยว่า การที่โจทก์ฟ้องคดีนี้เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตก็โดย เหตุผลที่เห็นว่า พยานโจทก์คือ นายปรีชาและนางรัตยาเบิกความว่า โจทก์ได้ขอยื่นคำขอรับ ชำระหนี้ต่อศาลล้มละลายกลางเต็มจำนวนแล้ว และขณะโจทก์ฟ้องคดีนี้บริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) ลูกหนี้ที่ฟ้นฟูกิจการนี้ยังปฏิบัติตามแผนฟ้นฟูกิจการ โดยไม่ผิคนัดชำระหนี้ โจทก์ จึงยังคงได้รับชำระหนี้จากบริษัทลูกหนี้ดังกล่าวมาโดยตลอด แต่กลับมาฟ้องจำเลยทั้งสองคดีนี้ จึง

เป็นการใช้สิทธิไม่สุจริตเท่านั้น ซึ่งในข้อนี้เห็นว่า แม้โจทก์จะยื่นคำขอรับชำระหนี้ไว้เต็มจำนวน แต่ก็เป็นกรยื่นคำขอรับชำระหนี้ดังกล่าวไว้ตั้งแต่วันที่ 26 สิงหาคม 2546 และศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งเห็นชอบด้วยแผนในภายหลังและปรากฏตามแผนฟื้นฟูกิจการว่า โจทก์ซึ่งเป็นเจ้าหนี้กลุ่มที่ 3 คือ เจ้าหนี้สถาบันการเงินไม่มีประกันจะมีสิทธิได้รับชำระหนี้ต้นเงินจำนวนร้อยละ 26.10 ของต้นเงินหนี้ไม่มีประกันจากกระแสเงินสดภายในระยะเวลา 120 เดือน และแปลงหนี้เป็นทุนโดยหุ้นของบริษัทบางส่วน โดยมีหนี้ต้นเงินส่วนที่ให้ถือเป็นส่วนที่ได้รับการยกเว้นการชำระทั้งจำนวนทันทีที่ศาลเห็นชอบด้วยแผน ดังนี้ จำนวนหนี้ที่บริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) เป็นหนี้ต่อโจทก์เป็นต้นเงินจำนวน 166,298,975.40 บาท ซึ่งโจทก์ขอรับชำระหนี้ไว้นั้น จากแผนฟื้นฟูกิจการของบริษัทลูกหนี้ โจทก์จะมีสิทธิได้รับการชำระหนี้ต้นเงินจากกระแสเงินสดเพียง 43,407,358.56 บาท กับการแปลงหนี้เป็นทุนในมูลค่าหุ้นเป็นเงิน 4,236,915.63 บาท เท่านั้น จะเรียกร้องหนี้ส่วนที่เหลือจากลูกหนี้อีกไม่ได้ โดยบริษัทลูกหนี้ดังกล่าวได้รับการปลดปล่อยความรับผิดชอบในส่วนที่ขาดโดยผลของกฎหมายในเรื่องการฟื้นฟูกิจการ แต่ในส่วนจำเลยทั้งสองผู้ค้าประกันก็ยังคงต้องรับผิดชอบชำระหนี้ส่วนที่ยังไม่ระงับทั้งหมดอยู่ ดังนั้น โจทก์จึงยังคงมีสิทธิฟ้องจำเลยทั้งสองได้เป็นคดีนี้ได้โดยชอบ ไม่เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ส่วนที่จำเลยทั้งสองแก้อุทธรณ์เป็นทำนองเดียวกันว่าตามแผนฟื้นฟูกิจการข้อ 2.4 เจ้าหนี้ตกลงจะไม่บังคับชำระหนี้จากผู้ค้าประกันและหากลูกหนี้ชำระหนี้และปฏิบัติตามแผนฟื้นฟูกิจการเสร็จสิ้น เจ้าหนี้ตกลงให้ผู้ค้าประกันหลุดพ้นความรับผิดชอบโดยโจทก์ลงมติยอมรับแผนฟื้นฟูกิจการนี้ ย่อมเป็นการแสดงเจตนาตกลงรับข้อกำหนดตามแผนฟื้นฟูกิจการดังกล่าวนี้ด้วย การที่โจทก์ยังมาฟ้องคดีนี้เป็นการใช้สิทธิโดยไม่สุจริตนั้น เป็นการอ้างถึงเหตุที่ว่า โจทก์ใช้สิทธิโดยไม่สุจริตคนละเหตุกันกับที่

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางใช้เป็นเหตุผลในการวินิจฉัยว่า โจทก์ใช้สิทธิฟ้องคดีนี้โดยไม่สุจริต และยังคงกลับเป็นการกล่าวอ้างโต้แย้งคำวินิจฉัยของ

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางดังกล่าวมาข้างต้นแล้ว อันต้องทำเป็นอุทธรณ์ เมื่อจำเลยทั้งสองเพียงแต่แก้อุทธรณ์มาจึงไม่ชอบ และไม่รับวินิจฉัยให้ ที่

ศาลทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศกลางพิพากษายกฟ้องนั้น ศาลฎีกาแผนกคดีทรัพย์สินทางปัญญาและการค้าระหว่างประเทศไม่เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของโจทก์ฟังขึ้น

พิพากษากลับ ให้จำเลยทั้งสองร่วมกันชำระหนี้จำนวน 15,445,354.31 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ของต้นเงินจำนวน 11,979,741.05 บาท นับถัดจากวันฟ้อง (ฟ้องวันที่ 28 พฤศจิกายน 2550) เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ทั้งนี้โดยหากโจทก์ได้รับชำระหนี้ส่วนดังกล่าวจากบริษัทไทยไวร์ โปรดักต์ จำกัด (มหาชน) แล้วเป็นจำนวนเท่าใดให้นำมาหักออก และบังคับได้เฉพาะส่วนที่ยังค้างชำระเท่านั้น ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสองศาลให้เป็นพับ

องค์คณะ

ธัชพันธ์ ประพุทธนิตินสาร · อร่าม เสนามนตรี · ปริญญา ตีผดุง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/11249/2556>